Tonijn zonder twijfels

Thunnidae - Delphinoidea

Jikkie Jonkman

Greenpeace wil dat er een eind komt aan de kwalijke bijvangsten van zeezoogdieren in visnetten. Met ringvormige netten vangt men in de Oost-Pacific via dolfijnen tonijn; veel dolfijnen raken in de netten verstrikt en verdrinken (zie ook bladzijden 73 en 84).

'Want ook in blikjes voor hond en poes waarin tonijn is verwerkt, kan afval van de tonijnindustrie bevatten.

De kilometerslange drijfnetten spannen de kroon: die zijn zo enorm groot dat honderd duizenden vogels en zeezoogdieren - die op de vis afkomen - in de netten verdrinken (zie ook Greenpeace 1990-3). In Amerika is de consument al gewend de etiketten van blikjes tonijn kritisch te bekijken. Hopelijk komt het ook in Nederland zo ver. Greenpeace is een actie gestart en u kunt helpen!

Naast de directe acties die Greenpeace overal op de wereld voert tegen drijfnetvissers, en lobbycampagnes bij de Verenigde Naties en de Europese Gemeenschap, kan een consumentenactie nuttig zijn. Het gaat daarbij om de vis die via verkwistende en wrede visserijmethoden in de conserven, en uiteindelijk in de Nederlandse winkels terechtkomt. In Nederland is vrijwel altijd sprake van tonijn, vaak Witte Tonijn of Bonito. De vis komt meestal kant-en-klaar in blikvorm via allerlei omwegen - de verwerkende industrie zit onder andere in Thailand en Indonesië - naar ons land. Behalve tonijn voor consumptie voor de mens speelt dierenvoeding een rol. Want ook blikjes 'tonijn' of 'zeevis' die voor hond en poes op de markt zijn, kunnen afval van de tonijnindustrie bevatten.

Greenpeace wil dat de (vaak multinationale) bedrijven die tonijn in Nederland verhandelen en verkopen, een 'dolfijnvriendelijk' inkoopbeleid gaan voeren. Wie tonijn wil kopen, moet er toch zeker van kunnen zijn dat de vis niet is gevangen ten koste van dolfijnen, vogels, zeeschildpadden, haaien en grote walvissen. Dat betekent natuurlijk niet dat tonijn vanaf nu taboe is: het is wel degelijk mogelijk op een selectieve manier op tonijn te vissen. In de Oost-Pacific wordt bij voorbeeld met ringzegens gewerkt zonder dat de vissers daarbij met opzet groepen dolfijnen omcirkelen. Om te vermijden dat vissers buiten hun boekje gaan, zal er in dit gebied (waar de grootste tonijnen nu eenmaal vaak onder groepen dolfijnen zwemmen) een waterdicht en onafhankelijk waarnemerssysteem moeten komen.

Voor drijfnetten bestaan geen alternatieven; die zijn zo groot dat er nooit op verantwoorde wijze mee gewerkt kan worden. Drijfnetten moeten dan ook zo snel mogelijk van het zeetoneel verdwijnen, vindt Greenpeace. Hoe kunnen wij daar voor zorgen?

Dumpplaats

In de Verenigde Staten, het land dat het meeste tonijn in blik verorbert, riepen Greenpeace-sympathisanten de tonijnhandel op dolfijnvriendelijke produkten op de markt te brengen. De acties hadden succes: diverse firma's zijn druk in de weer hun inkoopbeleid te veranderen, en er is een nieuwe wet aangenomen die de handel verplicht op de wikkel van het blikje te vermelden met welke methode de tonijn gevangen is, zodat de koper een keuze kan maken. Wij moeten er voor waken dat Europa een dumpplaats wordt voor vis die elders uit de gratie geraakt. Daarom roepen ook de Europese Greenpeace-kantoren onze lezers op de tonijnhandel onder druk te zetten. Laat de tonijnimporteurs in Nederland weten dat er een eind moet komen aan de dolfijnslachtingen!

In oktober 1990 heeft Greenpeace de tonijnimporteurs in Nederland benaderd met informatie over de dolfijncampagne en vragen over de aard van hun betrokkenheid bij de tonijnhandel. Ook vroegen wij of men bereid is over te schakelen op dolfijnvriendelijke produkten. De werkgroep Visprodukten van de

Nederlandse Vereniging voor de Handel in Gedroogde Zuidvruchten, Specerijen en Aanverwante Artikelen reageerde positief. Tot de vereniging behoren de belangrijkste importeurs van tonijn voor consumptie voor de mens. De werkgroep nam het initiatief een certificaat te presenteren dat haar leden kunnen gebruiken om garanties af te dwingen bij de inkoop van de vis. Ook reacties van individuele bedrijven kwamen binnen; vaak is de intentie goed - men beweert dolfijnvriendelijke produkten te verkopen, of te willen verkopen -, maar men geeft geen garanties of controlemogelijkheden. Handelaren in dierenvoeding deden er goeddeels het zwijgen toe. De Stichting Ideële Import uit Amsterdam kon wel de precieze herkomst en vangstmethode van haar tonijn aangeven, en biedt (onder voorbehoud; ook in dit geval zijn de controlemogelijkheden nog onduidelijk) een alternatief voor wie zonder twijfels tonijn wil eten.*).

Greenpeace is pas tevreden als alle tonijn in onze winkels aantoonbaar dolfijnvriendelijk is, en op dit moment is dat nog niet het geval. Het is daarom zaak druk op de ketel te houden. Met uw reacties kunnen wij ons op de belangrijkste importeurs richten om te laten zien dat het onze lezers menens is!

Stuur zo spoedig mogelijk een briefkaart met de volgende tekst aan Stichting Greenpeace Nederland, postbus 11026, 1001 GA Amsterdam.

■ Jikkie Jonkman, per adres Stichting Greenpeace Nederland, Keizersgracht 174, 1016 DW Amsterdam, 020-6 261 877.

*) Verkrijgbaar via de plaatselijke Wereldwinkels, SOS-Wereldhandel en de NOVIB in Den Haag.

Met toestemming overgenomen uit 'Greenpeace' 13 (2) : 8-9 (1991).